

Sluňákoviny

září 2015

sluňákovský zpravodaj

Kořenový den **O kořenech Sluňákova** sobota

19. září

9.30 – 17 hod

aktivity pro rodiče s dětmi

Co vše skrývají kořeny? Přijďte s námi objevit nejen svět kořenů rostlin, ale i nás lidí.

Prozkoumáme, kdo v přírodě žije mezi kořeny rostlin, a pustíme se do překvapivých pokusů s kořeny. Předtím než ochutnáme kořenovou zeleninu zpracovanou netradičními způsoby, rozpoznáme, jaký list ke které kořenové zelenině patří. Poté si ze zeleniny uvaříme pořádnou tábornickou polévku v kotlíku na ohni. V jídelně při mlsání dobrot připravených z kořenové zeleniny budeme mít možnost zavzpomínat na kořeny svých rodin prostřednictvím připraveného stromu rodokmenu. Po posilnění můžeme navštívit tvořivé dílny a prodejní stánky regionálních výrobců. Ke kořenům také nahlédneme společně s rodinným centrem Heřmáněk, lesním dětským klubem Bažinka a neziskovou vzdělávací organizací ARPOK.

Kdo by měl chuť, může ještě také zavítat na Šargoun u Litovle, kde bude probíhat Setkání v šargounské zahradě, které pořádá Sluňákov s městem Litovel. Společné pečení jablek na ohni či stezka bosou nohou po vzoru našich předků bude jistě příjemným zakončením tohoto dne.

A proto, pozor na bludné kořeny!

Lidé kolem mne právě chystají „Kořenový den pro rodiče s dětmi“ a tak mě napadlo, z jakých kořenů vyrůstá to, o co se na Sluňákově společně snažíme. Když je řeč o kořenech, tak půjde asi o něco lidskému zraku ukrytého, konkrétně pod zemí. Abychom mohli u rostliny odhalit kořeny, musíme ji zpravidla vytrhnout, čímž zpravidla ukončíme její život, ale často ne moc, kterou v sobě rostlina ukrývá. Z kořenů vyrvaná rostlina může i nadále sloužit k přípravě teplého nápoje, nebo nápoje uzdravujícího, či nějakým jiným způsobem čarovného, ...

Životodárné kořeny pro Sluňákov jsou určitě lidé. Ti, co mu pomohli na svět, uvěřili, že vzdělávání prohlubující vztah člověka a přírody má smysl, ti co podporují jeho činnost, ti co mu pomáhají jako dobrovolníci, ti co na Sluňákově přímo pracují. Jsou to také lidé, kteří stojí svými myšlenkami za programem, který veřejnosti a školám Sluňákov nabízí. Přidávají své příběhy k příběhu Sluňákova, obohacují činnost a přispívají k pestrosti, kterou snad Sluňákov nabízí ostatním.

Některé sluňákovské kořeny se vztahují k něčemu, co je sice také jakoby vidět, ale vždy se to zároveň nějakým způsobem ukrývá. Stěží to lze uchopit, popsat, dokonce i k něčemu nasměrovat, nelze se s tím ani jednoduše domluvit, je to cosi, co se přirozeně brání lidské diskusi, lidskému rozumu. Je to přirozenost sama. Je to příroda, která si bez nás lidí vystačí, opačně to však nejde.

Příroda, která je na Sluňákově přítomna v rostlinách, rybách v akváriu, vodě, vzduchu, lidech, ... Příroda, na jejíž počest byl v okolí Sluňákova vybudován její Dům. Ten dům je však spíše prostorem lidským, kde mohou činit poklonu plnou úcty před její mocí. Je přece zřejmé, že Domem přírody vlastně být nemůže. Příroda se do něj nevejde. Naopak příroda je v něm i všude mimo něj. Ona je skutečným domem pro Dům přírody. Dům přírody Litovelské Pomoraví je jeden z mnoha pokusů, jak je možno se snažit o vytvoření prostoru, kde se člověk a příroda mohou intenzivně setkávat. Je to prostor snažící se právě o možnost uvědomění si tohoto setkání. Ve skutečném domově nás všech: přírodě. Příroda je pro lidi důležitým zdrojem všeho co mají. Včetně toho nezákladnějšího, nejjednoduššího, základními funkcemi, které se projevují dechem, jídlem, pitím, ...

Je krásné být svými kořeny propojeni se světem, ve kterém jsme všichni přítomni. Jsou to kořeny propojující lidi a vše živé. Jsou to zároveň kořeny, které prorůstají do našeho nitra. Je to vlastně trvající svátek, při kterém Sluňákov může lidem nabízet společná setkání a na nich prožívat „společnou poradu“ o našem světě. Kořeny Sluňákova vedou ke kořenům nás všech, živých smrtelných bytostí v proměnlivém světě trvající přírody.

Michal Bartoš, ředitel

Ohlédnutí za létem se Sluňákovem

Léto se Sluňákovem se již tradičně neslo v duchu táborů – ať už příměstských na Sluňákově a Šargounu či pobytového tábora v Javoříčku. S nejmladšími dětmi ve věku mateřských škol jsme poznávali na příměstských táborech na Sluňákově tajemství zahrady. Spolu se čmeláky Čmeldou a Brundou jsme si hráli, zpívali, tvořili, objevovali, něco se přiučili a vyzkoušeli si prožít přírodu zahrady netradičními aktivitami s pomocí všech našich smyslů. Na Šargounu zase ty nejmladší děti vyrazily se zvířátky do pohádky. Každý den se setkaly s jedním zvířátkem v pohádce a spolu s ním pak zažívaly nejrůznější dobrodružství.

Se staršími dětmi ve věku prvního stupně základní školy jsme na Sluňákově pátrali po Tajemství červené krabičky, které nás zavedlo až do dalekého Tibetu. Museli jsme překonat četné nástrahy představující zdolání Himalájí, prozkoumání jeskyně či plavba na raftu při hledání indicií. Vše vyvrcholilo setkáním s Dalajlámou, kterého jsme pohostili obědem vlastnoručně uvařeným na ohni. Se stejně starými dětmi jsme na příměstském táboře na Šargounu zase vyrazili na dalekou plavbu po ostrovech. Naštěstí jsme na to nebyli sami, dobrým průvodcem nám byl mořský vlk Frank. Díky němu jsme navštívili Rybí zátoku, Rajský ostrov, Ostrov diamantů a Ostrov plný zvířat. Vrcholem tábora bylo setkání s Ostrovem pokladů.

V neposlední řadě se konal stanový pobytový tábor v Javoříčku, kde jsme se přenesli do 30. let v Chicagu. Jako správní mafiáni jsme postupně ovládli jeho jednotlivé okrsky. Při tom všem se nezapomínalo na důležité tábornické dovednosti jako vaření na ohni, večerní táboráky s kytarou, noční dobrodružství na hlídce či spaní pod širákem na dvoudenní výpravě.

Dřesk a Tilpína putují rozdávát radost do mateřských škol

Sluňákov v uplynulých dnech úspěšně ukončil realizaci projektu Dřesk a Tilpína. V rámci projektu bylo prostřednictvím čtyř klíčových aktivit podpořeno celkem 425 pedagogů z Olomouckého a Moravskoslezského kraje.

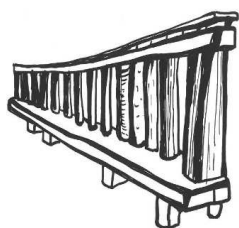
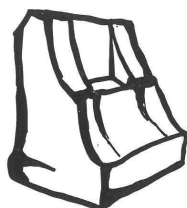
Vzdělávací kurz úspěšně absolvovalo celkem 24 účastníků, kteří se stali lektory DVPP v oblasti polytechnické výchovy. Seznam těchto úspěšných absolventů včetně kontaktních údajů a zaměření daného lektora bude veřejně přístupný v Databázi výstupů projektů OP VK. V Databázi výstupů projektů OP VK a na webových stránkách Sluňákova je také uveřejněna inspirativní metodická příručka s názvem Dřesk a Tilpína aneb Kouzlo materiálů. Obsahem metodické příručky jsou základní informace o vybraných materiálech a jednoduché scénáře tematických dnů, které jsou zaměřeny na využívání a zkoumání těchto materiálů.

V rámci projektu vznikly také dvě nové metodické pomůcky. Truhla Dřeska a Tilpíny obsahuje materiály, nástroje a pomůcky vhodné pro tvoření a lektorování, které umožňuje lektorům DVPP školit své kolegy. Druhou metodickou pomůckou je Kufř Dřeska a Tilpíny obsahující základní vzorky materiálů, pomůcky a nástroje, díky kterým budou moci účastníci workshopů ve své mateřské škole připravovat a vést aktivity s dětmi.

Dále se uskutečnilo celkem 7 zahraničních a 7 tuzemských stáží do inspirativních mateřských škol. Věříme, že účastnice stáží získaly v navštívených mateřských školách nejen inspiraci pro svou pedagogickou praxi, ale navázaly také pracovní, či osobní vztahy, které budou dále rozvíjet.

Projekt byl financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Lákavé procházky Domem přírody

Uplynul rok od první možnosti vstoupit do nového areálu Domu přírody Litovelského Pomoraví. Poetická „galerie v přírodě“ obohatila venkovní prostor nízkoenergetického domu, kde sídlí Sluňákov, o sedm míst zastavení. Svým přátelským a originálním prostředím hned v prvních týdnech po otevření přilákala velké množství návštěvníků. Mezi něž patřili projíždějící cyklisté, náhodní i směřující turisté, pedagogové, odborníci z nejrůznějších oborů i skeptičtí zvědavci, kteří byli na výsledek práce umělců a stavebních firem zvědaví. Největší skupinu návštěvníků pak tvořily po celý rok děti z mateřských a základních škol, kterým lektoři Sluňákova připravili inspirativní výukové programy, tematické dny nebo hravé prohlídky. Zájem byl veliký a nadšení dětí potvrdilo, že se záměr vytvořit intuitivní hravé prostředí posilující vztah k přírodě podařilo autorům areálu naplnit.

Pokud máte v sobě ukrytou hravost dítěte a chcete si vyzkoušet některé jednoduché aktivity či získat informace, zastavte se při své návštěvě vždy nejdříve na Informačním centru, které se nachází ve vstupní hale nízkoenergetického domu. Tam získáte zdarma tištěné materiály (mapu areálu, informační brožury a hravé sešity), jejichž využití vám prohlídku zpestří a obohatí. Lze zde zakoupit i malé občerstvení nebo si odpočinout před plánovanou procházkou.

Jednu z nabízených aktivit si ostatně můžete vyzkoušet i vy, čtenáři tohoto textu. Vstupte směle s průvodci do areálu a pokuste se najít místa, kde se nacházejí objekty nebo jejich části zachycené v kresbách vedle článku. Mapa areálu vám napoví, jak se místo nazývá a kdo je jeho autorem. Na konci své cesty se můžete zastavit opět na Informačním centru, kde si správnost svých objevů ověříte. Přejeme hodně štěstí a radosti z hravých chviliek v areálu.

Očima bobra

Exkluzivní rozhovor s bobrem, který se Sluňákovem již několik let sousedí.

Bobře, jak Vám vyhovuje rybníček Rozvišť u Sluňákova?

Ze začátku to vypadalo, že je to taková nouzovka. Plánovali jsme tu přezimovat a jít někam dál. Jenže trh s pozemky se v poslední době vyvíjí dost špatně a nakonec se nikde v okolí nic neuvolnilo, tak jsme zůstali tady. Teď už to vypadá mnohem líp. Postavili jsme si nejhezčí bobří hrad v Litovelském Pomoraví a možná i na celé Moravě...

...Jen jestli to nebude tím, že v Litovelském Pomoraví bobří jinak hrabou nory.....a taky dvě hráze, které nám lidi občas zboří. Navíc s lidmi užijeme spoustu legrace.

Jaké to je mít za sousedy lidi na Sluňákově?

Je s nimi velká zábava. Nejdřív nám postavili nad stavidlem molo s mříží, abychom nemohli regulovat výšku hladiny rybníka. Vůbec jim nedošlo, že v této rovině stačí postavit hrátku na odtoku a máme hladinu zase tam, kde chceme. Když nám ovšem hrátku několikrát zbořili, všimli jsme si, že nechali mříž okolo stavidla špatně spojenou. Ucpávat stavidlo je mnohem jednodušší. To máte hned. Na Velikonoce pak přišli s čerpadly a celý den čerpali, aby mohli mříž spravit. Nebylo to od nich hezké - ještě pár čísel a naše vstupní nora by byla na suchu. Naštěstí večer zase odešli, oni u ničeho dlouho nevydrží. Navíc sem často chodí a vykládají o tom, jak žijeme. Zejména jeden týpek. Tomu se vždycky celá rodina smějeme.

A jak zvládáte zimu?

V zimě je to prima, jsme od přírody velice dobře vybavení. Na zimu si děláme pod hladinou menší zásobíčku větví. Jenže kdo by tam chodil, když je všude dost čerstvého a rybník v posledních dvou letech pořádně nezamrzl.

Semináře pro pedagogy i veřejnost

Když krajina vypráví aneb Sedm bran Litovelského Pomoraví - představení programů pro školy v areálu

30. 9. 2015, Sluňákov, 13:00 - 17:30 hod.

Hudební hrátky v Environmentální výchově aneb Zpíváme a tvoříme s radostí

7. 10. 2015, Sluňákov, 9:15 - 16:00 hod.

Svět v jednom dni - představení výukového tematického dne

14. 10. 2015, Sluňákov, 9:15 - 14:00 hod.

Po stopách olomouckých popelářů - jednodenní terénní odpadová exkurze

19. 11. 2015, 8:30 hod. (sraz na Tržnici) - 16:00 hod.

Putování za zlatou nití aneb Slunce jako námět pro integrovanou tematickou výuku

24. 11. 2015, Sluňákov, 9:15 - 15:30 hod.

Vánoční výtvarné dílny - workshop

28. 11. 2015, Sluňákov, 9:15 - 15:30 hod.

Poklad z hlubin - představení výukového tematického dne

12. 1. 2016, Sluňákov, v 13:00 - 17:00 hod.

Kouzlo materiálů - workshop

19. 1. 2016, Sluňákov, v 9:15 - 15:30 hod.

Zvuk nebo hluk představení výukového tematického dne

26. 1. 2016, Sluňákov, v 13:00 - 17:00 hod.

Kompletní nabídku a přihlašovací formulář najdete na našich stránkách: www.slunakov.cz/seminare.

Poděkování

Abychom například vydali tohle číslo Sluňákovin, podpořilo nás Ministerstvo životního prostředí. Díky dotaci jsme mohli udělat i jiné parádní věci: uspořádat již legendární festival Ekologické dny Olomouc 2015 nebo Soví noc a Bobří vycházku. Zvali jsme vás na Ekologické večery s Josefem Ptáčkem o fotografiích, Tomášem Grimem o chování ptáků ve městech, Martinem Golcem o komponovaných krajinách a Oldřichem Hozmanem o architektuře. Co dál? Čeká nás den otevřených dveří Domu přírody Litovelského Pomoraví - Kořenový den věnovaný kořenům rostlin i lidí a spousta dalších událostí - koukněte na ně na stranu pět našeho časopisu. Zapojte se do některé z akcí nebo se za námi jenom zastavte popovídat si, vyfotit se s logem MŽP a foto nám zaslat. Ať Ministerstvo ví, koho projektem podpořilo.

Sluňákovští dobrovolníci se představují:

Markéta Skácelová, studentka UP, dobrovolnice od roku 2011, se Sluňákovem spolupracuje také jako externí lektorka denních programů pro školy

Jak ses dostal/a k dobrovolnictví?

Hledala jsem vyplnění času, když jsem musela prodloužovat bakalářské studium. O Sluňákovu jsem slyšela už dříve, a díky přebytku času jsem neváhala zkusit něco nového.

Co Tě přivedlo právě na Sluňákov?

V první řadě asi vyprávění a nadšení lidí pracujících na Sluňákově. A ještě to, co je pro Sluňákov typické - práce s dětmi, setkávání v přírodě, být součástí toho všeho.

S čím na Sluňákově pomáháš?

Je to hodně různé. Nejčastěji na akcích pro veřejnost, jako je například blížící se Kořenový den. Od vymýšlení aktivit pro děti, přes tvorbu stanovišť až po práci na něm. Každý si najde to své. V posledních dvou letech jsem pomáhala na Ekojarmarku. Letos o letních prázdninách jsem pro změnu pomáhala na příměstském táboře. Sluňákov má hodně akcí, jen si vybrat a mít chuť přijít pomoci.

Kdybys chtěla někoho nalákat pro dobrovolnictví na Sluňákově, co bys mu řekla?

Neváhej a přijď! Pokud máš rád/a fajn lidi, zábavu, tvoření, přírodu a děti, není co řešit. A jestli Tě odrazuje jen pocit, že to nezvládneš - skoč! Je tady spousta lidí, kteří Tě chytí. Pro mě je to srdcová záležitost.

Sluňákovští dobrovolníci se představují:

Vladimíra Kuchařová, zdravotní sestra, zubní sestra, dobrovolnice od letošního jara

Jak ses dostal/a k dobrovolnictví?

Jezdila jsem přes Horku a viděla ukazatel na „Dům přírody“ a protože mám velmi blízko k ekologii, Matce přírodě, klidu a tichu, tak jsem si našla Vaše stránky a vše, co jsem se o Sluňákově dočetla, mě moc zaujalo. Když jsem se jednou jela přímo do Sluňákova podívat, byl na recepci Jirka Popelka a já se ho zeptala, jestli by stáli o dobrovolníka a už to bylo.

Co Tě přivedlo právě na Sluňákov?

Krásné prostory, kde se snoubí nedotčená a nevyumělkovaná příroda, vše je velmi citlivě zasazené do atmosféry. Nápadů a stavby jsou velmi originální a mystické. Přimějí člověka k zamýšlení v mnoha ohledech.

S čím na Sluňákově pomáháš?

Udělám vše, co je potřeba venku, tzn. hrabání trávy, pletí bylinné zahrádky, zalévání, ale také úklid interiéru i exteriéru Rajske zahrady.

Kdybys chtěla někoho nalákat pro dobrovolnictví na Sluňákově, co bys mu řekla?

Ať jde na nádherné a originální místo, kde se zklidní, načerpá energii, mnohé se dozví a přiučí, odpočine si a prohlédne si moc zajímavé, krásné a originální objekty. Nejvíce se tady bude líbit dětem, pro které je Sluňákov doslova ráj na Zemi.

Kam vyrazit se Sluňákovem?

Svatováclavská vycházka na houby

28. září 2015, sráž: v 8.00 hod. ve vlakové stanici Hlubočky-zastávka, po příjezdu vlaku z Olomouce. (Ukončení ve 13.24 nebo 15.24 tamtéž.)

Vycházka je určena všem milovníkům hub a houbaření, začátečníkům i zkušeným houbařům.

Po stopách olomouckých popelářů – exkurze

8. října 2015, sráž: v 16.00 hod. na autobusovém nádraží u Tržnice v Olomouci.

Prohlídka dotřídovací linky, přes kterou prochází tříděný odpad z barevných kontejnerů rozestých po Olomouci a nově zrekonstruovaného překladiště odpadů. Pouze pro předem přihlášené: info@slunakov.cz nebo tel. 585 154 711.

Odpadové odpoledne – program pro děti a jejich (pra)rodiče

16. října 2015, Sluňákov, v 16.30 hod.

Myslíte si, že s odpady je jen otrava? Kdepak... přijďte si s námi s odpady zahrát a něco si z nich vytvořit! Připomeneme si spolu, jak se odpady správně třídí a jak jejich vzniku v domácnosti předcházet. Nakonec prozkoumáme i záhadný kompost na zahradě. Přihlaste se na email: monika.chmelikova@slunakov.cz, tel. 585 154 882.

Jan K. Čeliš Barokní komponovaná krajina na Jičínsku – ekologický večer

27. října 2015, Muzeum moderního umění – sál Divadla hudby, v 18.00 hod.

Jan K. Čeliš se pokusí přiblížit krajinu místa, ve kterém žije, její tajemnost a krásu.

Podzimní odpoledne pro rodiče s dětmi – Uspávání hory

sobota 7. listopadu 2015 od 13.00 do 17.00

Podzimní procházka Domem přírody s nabídkou drobných hravých a výtvarných aktivit. V rámci akce bude umožněn vstup do všech objektů. Vstupné 50 Kč.

Ondřej Fous: Století zahradníka v obrazech – ekologický večer

10. listopadu 2015, Muzeum moderního umění – sál Divadla hudby, v 18.00 hod.

O tom, kterak zahradník proplouval a proplouvá společností.

Vánoční tvořivé dílny – program pro děti a jejich (pra)rodiče

27. listopadu 2015, Sluňákov, v 16.30 hod.

Chcete si vyzkoušet vyrobit netradiční vánoční ozdoby či drobné dárečky? Neváhejte a přijďte s námi tvořit především z přírodních a odpadových materiálů. Přihlaste se na email: monika.kukalova@slunakov.cz, tel. 585 154 882.

Peter Lipa a Milan Lasica sú Muži činu – koncert

8. prosince 2015, Muzeum moderního umění – sál Divadla hudby, v 18.00 hod.

Před koncertem proběhne benefiční večer na podporu činnosti Sluňákova s prodejem uměleckých děl spřízněných umělců.

Zimní přírodou – program pro děti a jejich (pra)rodiče

22. ledna 2016, Sluňákov, v 15.30 hod.

Kdo v zimě v přírodě spí a co dělají ti ostatní? Přijďte společně s námi zapátrat po stopách v zimní přírodě, strávit čas venku, zahrát si, podívat se zblízka na návštěvníky krmítek a jedno ptačí krmítko si i vyrobit. Přihlaste se na email: monika.kukalova@slunakov.cz, tel. 585 154 882.

Den zimního spánku – den pro rodiče s dětmi

27. února 2016, Sluňákov

Zapište si do diáře další den pro rodiče s dětmi - den plný her, tvoření, pohody a setkávání.

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ministerstvo životního prostředí

SKANSKA

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Nabízíme Vám

Dům přírody Litovelského Pomoraví – komentované prohlídky areálu a nízkoenergetického domu.

Sluňákovský obchůdek – drobné občerstvení, biopotraviny, fairtrade výrobky, informační a vzdělávací materiály (zajišťujeme i jejich distribuci) i drobné výrobky od místních řemeslníků.

Otevírací doba: duben–září, denně 10–17 hodin.

Ubytování a pronájem prostor – pro veřejnost, pro víkendové pobyty dospělých, dětí, organizací, pro pořádání firemních i soukromých akcí, seminářů, kurzů a podobně. K dispozici je ubytování s kapacitou 45 lůžek, polyfunkční sál s kapacitou do 120 míst a další prostory. Je tu pro vás i půjčovna jízdních kol a raftů.

Zapojení do dobrovolnického centra – hledáte místo, kde užitečně trávit svůj čas? Chcete získat zajímavé zkušenosti a praxi, vzdělávat se a zároveň si užít spoustu zábavy? Máte nápady, které nemáte kde realizovat? Pokud se vám líbí aktivity Sluňákova, neváhejte a přidejte se k nám! V případě zájmu se ozvěte na email: monika.kukalova@slunakov.cz, 585 154 882.

Vychází s podporou Ministerstva životního prostředí. Materiál nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.

Centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.
Skrbeňská 70
783 35 Horka nad Morávou
tel.: 585 378 345
www.slunakov.cz

Redakce:

Monika Kukalová, Monika Chmelíková, Zuzana Janková, Romana Pálková, Lenka Piruchová, Katarína Zuntychová, Jiří Popelka, Jana Malinová, Eliška Kalibánová